uit de Volkskrant van woensdag 16 mei 2018

Acupunctuur helpt niet bij ivf

Baat het niet, dan schaadt het niet? Australisch onderzoek toont aan dat het ondergaan van acupunctuur bij een in-virtrofertilisatiebehandeling niet tot meer geboorten leidt.

Ianthe Sahadat
Amsterdam

Spijtig nieuws voor vrouwen die hun heil zoeken in acupunctuur voor verhoogde vruchtbaarheid. Het ondergaan van de van oorsprong traditioneel Chinese behandeling met naalden in energiebanen tijdens een ivf-behandeling leidt niet tot meer geboorten. Dat blijkt uit een dinsdag verschenen studie van een Australische onderzoeksgroep in vakblad *JAMA*.

Wereldwijd maken vrouwen die een ivf-behandeling ondergaan geregeld gebruik van acupunctuur als aanvulling op ivf, in de hoop de kans op een kind te vergroten. Niet op doktersadvies, maar op eigen initiatief. Fertiliteitsartsen gaan vaak uit van het motto 'baat het niet, dan schaadt het niet'.

Omdat het gebruik van acupunctuur nog altijd controversieel is – hoewel de meeste studies geen positief verband laten zien, zijn er ook studies die dat wel doen – wilden Australische vruchtbaarheidsonderzoekers via een grote opgezette studie kijken of acupunctuur wellicht toch een bijdrage aan de vruchtbaarheid kan leveren.

Daartoe lieten de onderzoekers een groep van 809 vrouwen bij hun in-vitrofertilisatiebehandeling (waarbij een eicel van de vrouw wordt geoogst en in een schaaltje met een mannelijke spermacel wordt bevrucht) driemaal een acupunctuurbehandeling ondergaan. De eerste behandeling gebeurde gedurende de periode van de follikelstimulatie, waarbij de groei van een gezonde eicel met hormonen wordt gestimuleerd. De andere twee vonden plaats net voor en na het plaatsen van het embryo.

Nepnaalden

De helft van de vrouwen onderging zonder dat zij het wisten een nepbehandeling. De behandelaars prikten bij hen op plekken die niet gebruikelijk zijn volgens de acupunctuurleer. Bovendien gebruikten zij speciale naalden die wel het gevoel van aanstippen geven, maar niet de huid binnendringen. Alleen vrouwen die niet bekend waren met acupunctuur mochten daarom deelnemen aan het onderzoek.

De gemiddelde leeftijd van de vrouwen was iets hoger dan 35 jaar. Ruim tweederde van hen had al tweemaal eerder een ivf-behandeling ondergaan. Uiteindelijk kregen 146 van de 809 vrouwen een kind, zo'n 18 procent per ivf-cyclus. Geen al te hoge score, volgens emeritus hoogleraar gynaecologie en voortplantingsgeneeskunde Bart Fauser (UMC Utrecht), zelf niet betrokken bij de studie, maar dat wordt waarschijnlijk weer verklaard door de selectie van de vrouwen die meededen aan de studie.

De belangrijkste conclusie van de studie is dat de helft van de vrouwen die een geslaagde zwangerschap had een echte acupunctuurbehandeling onderging, terwijl de andere helft was behandeld met de nepnaald. 'Er was kortom geen verschil tussen de twee groepen', zegt Fauser.

Goed advies

Fauser is blij met de studie, die hij 'groot en goed opgezet' noemt. 'Het is wellicht geen nieuwe informatie, maar wel meer bewijs. Elke goede studie over acupunctuur is een toevoeging voor ons als arts om onze patiënten goed advies te kunnen geven.'

Of hij een tegenstander van acupunctuur is? 'Niet principieel, waarom zou ik? Als iets bewezen werkt, wil ik dat mijn patiënten niet onthouden. Maar dat is dus niet zo.'

Omdat er volgens Fauser in het verleden tamelijk wat discussie over acupunctuur bij onvruchtbaarheid is geweest, vindt hij meer studies naar deze behandelvorm nuttig. Als een patiënt hem om advies vraagt over acupunctuur, zegt hij dat er geen aangetoonde toegevoegde waarde is.

Met deze studie erbij, kan hij dat wat krachtiger zeggen. Al weet hij goed dat wetenschappelijke argumenten voor mensen in nood niet altijd even zwaar wegen. 'Als de reguliere geneeskunde geen oplossingen biedt, zoeken patiënten verder. Dat vind ik begrijpelijk en ik geloof ook erg in de verantwoordelijkheid van de patiënt.'